

Megjelen minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Keller Lajosnál, hova a lap szel-
emi részét illető közlemények in-
tózendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20
helyre van beosztva. Egy hely ára
90 kr. Kínostár bélyegilleték kü-
lön 30 kr. Az előfizetések és hirdete-
tési díjak főtisztelendő Keller La-
jos plébános urhoz küldendők.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr
Bérmertelen levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el. Kéziratok
vissza nem adatnak.

Aratás előtt.

Napok választanak el bennünket azon időponton, melyben a gazdálkodó egy hosszú évi fáradságainak gyümölcsét gyűjtendi csűrbe.

Milliók és milliók várják, lázasan lesik az áldott aratást.

Kevesen vannak ma az emberek sorában, kiknek mindenök bőségben volna; kiknek szükségleteik ne volnának, mint szomjas szarvas eped a forrás után, úgy eped a gazdálkodó az aratás után, kiengedné a még az aratásig hátralevő kevés napokat életéből, csak közelebb vonatná az időt, melyben az arató kaszája megpendül az érett kalászkok sűrűjében. Pénzre van szüksége, mert háztartásában a „deficit“ honol; de ha ismeretlen volna is ez háztartása körül új igények, szükségletek vannak, mik után pénz nélkül az utópiák világában rekednek. A szegénység, az aratók, részesei, munkások, iparosok még nagyobb hévvel várásznak előbbre az aratás idejét, „kenyér“ kell, a régi elfogyott, új meg nincs, szóval boldog reményben várja az aratást a gazda, az iparos, a szegény, a hivatalnok, az állam, boldog s boldogtalan egyaránt.

De hát milyenek is a mi kilátásaink a küszöben álló aratást illetőleg? a felelet azon rövid szoban foglalható össze: gyengék. Őszi vetéseink már a szigorú tél folyama alatt sokatszenvedtek, helyenként kivesztek, megyénk területén, de különösen községünk határában a hó olvadása óta, jó, hasznos, esőink nem voltak, a hó által nevelt őszi vetéseink üszögöt kaptak, s talán na-

gyobb mértékben mint gondolnánk. A tavaszi vetések minő árpa, zab kukorica, takarmány neműek s kerti vetemények oly siralmas állapotban vannak, hogy a háztartást is alig fogják fedezni. Röviden szólva a helyzet képe ez: az őszi vetések az adott viszonyok közt minden hiányosságaik dacára tűrhetők, a tavasziak pedig alig numerálnak valamit. Gyenge kilátás a jövőre!

Nagy teher várakozik pedig azon csekély termésre, mit várva-várunk, ha ugyan még valami nem várt csapás nem éri, s tönkre nem silányítja azon kis reményünket is, mit a jövő aratáshoz fűzünk.

A jelenlegi gazdálkodás mellett hamar előáll a szükség, előáll az a legkisebb elemi csapásra is. E tünetény pedig arról győz meg bennünket, miszerint gazdálkodási rendszerünk meglehetősen ingatag alapra van fektetve. Buza s ismét buza mindenünk, jószágtenyésztésünk pang, más minden egyéb termény ágtól irtozunk, s így ha buzáunk nincs, járunk kelünk kölcsönpenz után. Itt volna az ideje, hogy gazdálkodásunk egyoldalú stadiumából kiemeltessék.

Lidércnyomásként hatnak még egyoldalú gazdálkodásukra a permanenssé vált ros gabona árak is. S ide járul az óriási verseny, mi környez bennünket Oroszország, Amerika és Ausztrália részéről, itt aztán nincs egyéb exepediens, mint futva futni a piacokra gabonáinkkal, hogy megelőzzük az eladásban külföldi s külvilágrészi versenytársainkat.

Említem e a mi vasutainkat, melyek az összes világ vasutak közt a legdrágábban szállítanak, mi szinte természeink rovására megy?

ha az egyik csökken, a másik csökkenését vonja maga után, sőt egyik fejlődése gyakran nem is existálhat a másik hiányában. E legutolsó állítás helyességére nézve elég példát mutat fel érv gyanánt a közélet. Pl. vannak esetek rá, hogy egyeseket szép lelki tulajdonságokkal rubázott fel a természet, de azok kifejlesztésére nem nyújt alkalmat vagyoni helyzetük, szép tehetségeik parlagon hevernek. Vagy éppen megfordítva: soknak terjedelmes javakat, továbbá kincseket nyújtott a sors, de kellő tudományosság, vagy művésziesség, vagy műveltség hiányában szellemi szolgátságban vannak. S így nemcsak rem fejlődhetik a nevezett erők egyike a másik hiányában, hanem teljes szabadsággal sines felruházva az olyan, kinél az egyik vagy másik hiányzik. — — —

Egy éltet két szívért.

— Rajz —

Nyegrus Istvántól.

. . . . . Még egy Isten hozzád, s Béla imádott nejének bucsut intett a robogó kocsiról, mely sürgős ügyei elintézése végett egy távoli városba vitte a gyengéd szerető férjét — ki oly odaadólag, oly igazán szerette — gyengédséggel halmozta el bájos fiatal nejét — szóval a fiatal férj egész erejével, szíve teljes hevével — lelke egész képzeletével szeretett . . .

. . . . . Már az est barna leple borult a vá-

A munkaerő évről évre drágul, hite-
lünk eléggé megingott; mit még inkább
lohasztanak az árvizek; utaink az év egy
tetemes szakában járhatlanok.

Az adó nőttön nő, újabb s újabb adó-
cimek támadnak. Itt van a bennünket övedző
töltéstest, mi szinte mint szu rágodik gaz-
daságunk testén; kilátásba van helyezve a
védgátak magosítása s szélesítése, mi ismét
ónsúlylyal fog a gazdálkodóra nehezdedni. Az
indirekt adók seregéről nem is szólok, mert
végét nem érném, ha mind egyiket felsorol-
ni, s róla csak pár szót is kockáztatni
akarnék.

Ime, ha mind azon terheket, mik ter-
mésünkre nehezdednek; mindazon gátakat,
mik természeink értékét bénítják jól meg-
szívleljük, nem mondhatunk mást a jövő
aratásról, mint azt, hogy mire mindenkinek
megadjuk a magáét, az államnak, megye
s községnek, napi szükségleteinknek, a
várva várt csekély termésből alig fog ma-
radni valami is a gazdálkodónak. Ez el-
mélkedésünk az aratás küszöbén.

Kossuth Lajos és a testgyakorlatok.

A télen alapos cikk mutatta ki azon,
rendkívüli nagymérvű hanyatlást, mely az
osztrák és a magyar monarchiában az
ujoncozás terén tapasztaltatik. Erre azután
a képviselőházban is tárgyalták ez ügyet.
Mikor a legnagyobb élő magyar e, ránk
nézve szomorú kimutatásról értesült, busan
jegyezte meg, hogy a testgyakorlatok még
vajmi fejletlenállapotban vannak nálunk.

A „M. A. C.“ most tartotta meg ta-

rosra, a vakító nap perzselő sugaraival már a hold
szelid uralmának engedték át a tért — s ennek
ezüst fényt árasztó tarlója emelkedett fel a
csillagokkal beszoit sötét kék égbolton —
; hűs szellő lengedezett a távoli fenyő erdő felől,
s halkal ringatá, a szép park fainak koronáit,
melyek napközben mozdulatlan túrték a nap
sugarak hevét —; szelid zephir susogott a fák
levelei s lombjaival — melyen a hold ezüst fé-
nye csillogott.

Kellemes illat önté el a helyet — mely-
nek közepén egy fejedelmes kastély büszkélke-
dett — talai repkényes rózsával befolyva. — A
kastély erkélyén — kihajolva látjuk Klementint
a Béla nejét — kecses fejcséjéjét kezeire tá-
masztva, szemei egy bizonyos pontra irányul-
nak . . . várni látszik valakire . . . Nemsokára
éles csengő hangja riasztá fel merengéséből. S
kis idő múlva a park fővényen egy alak kör-
vonalai tűnnek elé, melyben egy férfit ismerünk
föl, lépteit nesztele né tette a puha finom fő-
vény; egy a homályban is jól kivehető csinos
fiatal férfiban Béla kedves barátjára, Aladár
ismerünk — ki lázas sietséggel közeledett a
kastély felé — s nem sokára az erkélyen lát-
juk őt . . . hol egymás karjaiba omolva — csök-
ban fűrészték ajkaikat. A kastélyban csend ho-
nolt — a városi öreg torony órája 10-et ütött
az éj csöndes volt . . . Ugy-e pontos voltam
Klementinem, értesítésem s meghívásodnak ele-
get téve? Igen — édesem . . . köszönöm pontos

TÁRCZA.

*Miért és hogyan kell párhuzamosan felkarol-
nunk az anyagi és szellemi erőket?

— Részlet —

— — Munkánkat akkor mondhatjuk öntu-
datosnak és célirányosnak, ha mind az anyagi,
mind a szellemi téren párhuzamos. Elleneseben
félszegmunka, s félszeg szabadságnak szülője.
Például vegyünk fel népeket, melyek csak az
anyagi jólétet törekedtek előmozdítani, s látni
fogjuk szabadságuk hiányos voltát. Élő példa
gyanánt állottak Amerika lakói a felfedezések
korszakában, kik a kedvező anyagi helyzet
mellett, s az európai kereskedést annyira elő-
mozdító nemes fémek birtokában sem lehettek
szabadok, hanem külhatalmak önkénye alatt kel-
lett görnyedniök; mert hiányzott a szellemi fej-
lettség, közértelmesség stb., melyek nélkül sike-
retlen a teljes szabadságért küzdeni.

Vagy viszont képzelhetünk-e népet, mely
kedvező anyagi tényezők birtoklása nélkül a
szellemi fejlettség alatti fokáról, melyen kezdet-
ben állott, magassabbra emelkedett, vagy teljes
szabadsággal birt volna? Megvan tehát az anyagi
és szellemi erők közt a kölcsönös vonatkozás,
egyik emelkedése a másikét tételezi föl, vagy

* A kolozsvári főgym. önképző körének „Emlékköny-
véből“ mutatványul.20
35
5
30
1
97

vaszi viadalát: az eredmény távolról sem volt kielégítő. Egy kitűnő „erő“-t láttunk ugyan, de fogdán Ferenc, a „M. A. C.“ legifjabb bajnoka, nem vett részt a versenyekben. Vigyázatlanból tulerőtette magát az idomításnál. Hibázott; mert nagyobb testmegerősítést követelő testgyakorlatot végzett a szükségelt előkészítés nélkül. Izomrándulás érte: mert mikor szükséges lett volna, nem dörzsölte be lóbszárát izomerősítő sóborszeszszel.

E mulasztás következményei felől teljes tájékoztatást szerzendő, a most élő legkitűnőbb sportsmanek egyikéhez fordultam azon kérelemmel, hogy ez iránt fölvilágosítson. Szekrényessy Kálmán, aki époly nagyhirű sportszakiró, aminő nagynevű gyakorló sportsman, szíves volt fölkérésre következőket válaszolni.

*

Nyiltlevél Zichy Károly grófhoz.

Tisztelt gróf ur!

Engem megtisztelő becses fölhívásának eleget teedő, szerencsém van következőket kinyilatkoztatni.

Végrevalahára homunkban is nagyobb lendületet is vesz az ugynevezett (noha ez távolról sem szabatos kifejezés!) ember-sport. A fővárosban, dacára, hogy itt számos embersport-egylet székel, sokkal kevésbé tapasztalhatjuk ezt, mint a vidéken, például: a királyhágóntuli megyékben, Nyiregyházán, Bácsme gyében, Miskolcon, a dunántuli részeken, Torontálban, Gyöngyösön, Egerben sat. Az embersport e nagymérvűbb fejlődése magával hozza, hogy az idomításra, mely alapföltéte a sikerült sportversenyeknek, nálunk is fokozott figyelmet fordítanak.

A versenyidomítás célja nem más, mint a versenyző testét, annak erejét annyira fejleszteni, hogy az illető a versenyben a töle telő legnagyobb erőfelfejtésre legyen képes. Ez okból a versenyidomítás egészen hozzám is a természetszerű életmódhoz.

Csak hogy a nyugateurópai polgári-sodás már több nemzedéken át szerfölött korcsosítja hieit a természetellenes életmód által. Főlöszleg hangsulyozunk, hogy például, az éjjelzeés, a romlottlevegőjü kávéházakban és korcsmákban való hosszabb-tartamu időzés, a dohányzás, a különféle ságodat — hiszem oly boldoggá tesz közel léted. S édesen egymáshoz simulva — egymást átölelve élvezték a balzsam léget, mely a kastély környékét elönté — s ök a szerelem édes kábító mámorában egymáskeblén élvezték a tiltott boldogságot. Bizony volt is oka Aladár barátunknak e házasságtörés szerepében közreműködni — mert Klementin — a város első szépsége, nemének büszkesége volt. Sugár természetét, karcsu derekát — fejedelmi alakját, egy kissé gömbölyü arcát — eper piros ajkát — keleties orrát — megnyerő rokonszenves sötét szép szemét — büszke magatartását, merev önértékeségét mindenki csodálta. És ez a büszke hölgy, a ki vagyona, szépsége és származása tudatában — csak oda vetve hideg udvariasság hangján beszélt mindenkivel, akinek egy pillantásáért, mosolyáért a valódi kékvér fiatalság vetekedett — ez a büszke hölgy, egy egyszerű fiatal hivatalnokot szeret. — Söt férje távollétében éjjeli találkozást ad.

Sokan azt képzelik, hogy a gazdagság, a fény boldogsággá tesz az embert. A gazdagság nem mindig boldogság — nem lehet ám azt pénzen vásárlani mint egy műtárgyat stb. Az irigyeltek szerencséje sokszor csak pusztán látzat. S hány ember mosolyg, ki inkább sirhatna. Mennyi vérző seb sajoghat egy férj vagy nő, család kebelében? mennyi borzalmas titok,

szeszitalok használata sat. az emberi test-szervezetre káros befolyást gyakorolnak. Ez ok miatt szükségessé vált a versenyidomítás egész tartamán folytatott természet-szerű életmódot oly szerek alkalmazásával egyesíteni, amely az izomzat erősbödését biztosítja. Ezek közé tartozik a tiszta sóborszesz, amelyet bizonyos bedörzsölésekre használunk.

E tekintetben az emberi-test azonos eljárás alá vonandó, például, a lovak testével; az embereknel a tiszta sóborszesz alkalmazása époly bámulatos eredményt mutat föl, aminőt, például, a lovaknál a különféle főzetekkel történő bedörzsölés. Minden lóversenyistálló tulajdonosa tudja ezt. Ámde a dolog természetéből folyik, hogy a sóborszesznek tisztának kell lennie; mert a nem-tiszta sóborszesz (ilyenek, sajnos! már egészen elözönlötték a piacot!) által történő bedörzsölések már igen gyakorta okoztak izomgyuladásokat.

Ami a hozzá mintézett kérdést illeti: használtam-e. s ha igen, minő sóborszeszt sportversenyeim alkalmával, szerencsém van becses tudomására juttatni, hogy használtam, még pedig a legnagyobb következetességgel Brázay Kálmán sóborszeszt.

Mikor nagy-távlovgalásomat (Tarnopolból — északkeleti Gácsországban — Lembergbe (dombos terep) csak egy lovon 16 órán belül, mintegy 18 $\frac{1}{2}$ mértföldet) megnyetem, arra egyik előkészületül sóborszeszszel történő bedörzsöléseket alkalmaztam. Minden nagyobb hegymászásom sikerét a Brázay-féle sóborszeszszel történő bedörzsölés által is elősegítettem. Mikor 1875-ben Dániából Svédországba és onnan vissza usztam, előzőleg sóborszeszt használtam bedörzsölésül, amely nagy ellentétlást szerez a felbörnek a tengervíz ernyesztő hatásával szemben. A Brázay-féle sóborszeszt vajmi előnyösen használjuk a hosszabb artamu kardvívásokra történő idomításnál is, amit rájók nézve különösen hasznos tudniok a — párbajozóknak.

Mikor a Balatont 1880-ban és tavaly, 1887-ben, Siófokról Füredig átusztam, egyedül azon ok miatt nem alkalmazhatam sóborszeszszel történő előzetes bedörzsölést, mert a Balaton édes vize nem gyakorol oly kiszívó hatást a felbörre, aminőt a tenger sós vize. Ámde mások édes-

mennyi tragikus bonyodalom semmisíti meg boldogságukat. És e szerencsétlenségtől senkisémbiztos: bekopogtat az a szegénynél ugymint a gazdagnál — a viskóba, ugymint a palotába, söt gyakrabban a gazdagabb osztályt sújtja keményebben. Ilyen az élet: Bizonyára vannak szerencsések is, de számuk csekély a sors üldözöttjeivel szemben.

Nem egy házban, egy esiga héjában történhetnek oly dolgok — melyeknek ha tudatával bírnánk, fájdalmasan lepne meg bennünket. Hát egy házban — az emberáltal épített köüregben, mely talán azért építettett hegy elta-karja a bünt az igazság elöl, — mik történhetnek itten?

Kivülről e ház érintetlenül hagyja az embert, hiszen falai hidegen állanak — ablakai hidegen néznek — pedig bent égő pokol van. Ily házak közé tartozott a kastély is hol, elbeszélésünk játszódik le. E házban a szerető férj által oltár volt emelve — nejjének szeretett bájos nejjének — melyen a hü férj áldozott, ez oltár mely boldogságot — életkedvet árasztott a szerető férj szívébe, pokollá változott minden helye, mert a képzelt hü nő megcsalta — férjét: — Oh ha tudná a hü szerető férj mi vár rá midőn szerető tárt karok helyett legborzasztóbb valót kelt megtudnia . . .

(Vége köv.)

vizben történő nagy uszások előtt is a legjobb eredménnyel használják a Brázay-féle sóborszeszt bőrbedörzsölésekre; jómagam is észleltem azt másoknál.

Miként már föntebb hangsulyoztam, szerfölött szükséges arra ügyelnünk, hogy tiszta sóborzst használjunk: mert a nem tiszta sóborszeszt vajmi gyakorta okoz izomgyuladásokat, felbör-hámilást, söt izombénu-lást is. Ez okból nem óvhatni a sóborzseszt használókat eléggé, hogy bevásárlásaiuknál kiváltképp ügyeljenek a sóborszesz minőségére. Mostanig a Brázay-féle sóborzseszt az összes, általam eddig kísérletül használt e gyógyszerek között nemcsak a leghasznosabbnak, de söt az egyedül megfelelőnek találtam.

Tisztelt gróf ur! midőn engem megtisztelő fölhívása következtében ezt önnek nagy készséggel tudomására hozom, szerencsém van csekélyiséget önnek ajánlani.

Budapest, 1888. május.

S z e k r é n y e s s y K á l m á n.

Minő nagyhatásu e háziszser súlyos szembajoknál, bizonyítja Kossuth Lajos is, ki most is használja azt.

Collegno al Baraccone 1877. november 30 án.

„Egy időben látásom már annyira megzavarodott volt, hogy szemorvoshoz voltam kénytelen folyamodni: az glaucomát emlegetett, s operáció szükségéről beszélt. Nem fogadtam el tanácsát hanem kísérletet tettem az ön sóborszeszszel, s a siker minden várakozásomat felülmulta. A korom-golyóforma árnyak, melyek oly sürűen jártak fel s alá szemeim előtt, hogy olvasnom teljes lehetetlenség volt, mindjárt pár napi használat után ritkulni kezdtek s folytatott használat mellett tökéletesen elmaradtak, ugymint most egészen tisztán látok; söt szemeim annyira megerősödtek, hogy jó világítás mellett szükségből még szemüveg nélkül is olvashatok, dacára annak, hogy szememet épen nem kimélem; telescopicus és göröcsői vizsgálatokkal bibelődöm, s 75. évem dacára nem tudok azon rossz szokásról lemondani, hogy gyertyavilág mellett olvasgassak éjjelig is rendszeren. — Ha érzem, hogy szemeim fáradni kezdenek, jól megmosom a sóborszeszszel, különösen ügyelve arra, hogy a szeszpara jól a szemembe jusson, és minden rendben van. Ez csakugyan megbecsülhetetlen eredmény.

K o s s u t h L a j o s

A Brázay-féle sóborszesz alkalmazása szerfölött üdítőleg hat a felbörre s az izomzat rugékonyságot emeli. Ámde e csodaszser használata egyéb irányban is vajmi előnyös: például a beteges — fejkorpa — képződést megakadályozza; az időelőtti hajkihullást meggátolja; netáni fejgörcsnél nagyon enyhítő hatást eredményez; a fogfájásnál pedig jó háziszserül alkalmazható.

Gróf Zichy Károly.

Helyi és vegyes hírek.

— Az iskolai év végén. Most folynak iskolánkban az évi vizsgálatok. Az eddig meghallgatott vizsgák szép eredménye arról győzött meg bennünket, hogy tanítóink kifogástalan szorgalommal használták fel a szorgalmi időt. E munkásságuk pedig annál inkább figyelemre méltó, mert dacára, hogy a mult tanév jelentékeny szakában iskolánk a himlő járvány miatt zárva voltak, a gyermekek szabatos feleletei minden jelenlevőt örömmel tölthettek el.

— Eső. E hó 19-én éjjel megeredtek az ég csatornái s jótékony esővel áztatták meg a szomszagos földet. Meg is indult a mezei munka, mint kikeletkor szokás, szántanak újból, pótolhatják a hiányos kukoricát, szóval általános

mozgást idézett elő az eső. Vajha kapnánk még egy keveset, hogy a pótültetvényekkel szerencsésebbek lennénk, mint a tavasszal vetettek s ültetettekkel.

— **Furcsa historia.** E hó 18-án viradat körül Gémes Istváné jajaikáltásai zavarták fel s csodítotték össze a kisutcabeli lakosokat. A segélyre sietők a kut körül találták Gémes Istvánét pongyolában, mellette egy szétszakított lepedő volt, a kut közvetlen közelében pedig egy kövekkel telt s kötéllel felszerelt zsák hevert. E különös jelenet okát Gémes Istvánné az oda csődült lakosságának a következőkben adta elő: három férfi jelent meg udvarán, hol ő félálomban a folyosón szundikált, a férfiak egyike ágya felé közeledett, Gémesné azt hitte, hogy férje érkezett haza a vidékről, — hol töltészesi munkával foglalkozik, — s a vánkosai alá rejtteni szokott konyha kulcsért nyul. Azonban vánkost vetett Gémesné fejére, mire a férfi társai is oda siettek, s őt lepedőbe gyöngyölgetve a kut felé vitték, sikerült azonban a lepedőt könyökeivel szétszakítani, s kezei eképp szabadok lévén eltávolíthatta a fejére dobott vánkost, s lármát üthetett, mire a tettesek elmenekültek. Gémesné biztosra veszi, hogy a kutba akarták ölni, s e célra szolgált volna a kut mellett levő kövel megtöltött zsák. Megjelent a csendőrség is, de legcsekélyebb nyomát sem találta annak, hogy valaki Gémes udvarán meg fordult volna a kérdéses időben. Talányszerű az egész historia.

— **Tartalékosok behívása.** A tartalékosok és pottartalékosoknak béke idején tényleges szolgálattételre kivételes visszatartásáról illetve behívásáról a honvédelmi minister terjedelmes rendeletet bocsátott ki, melynek főpontjai a következők: 1.) A tartalékosok és pottartalékosok behívását, illetve visszatartását, a király parancsára a közös hadügyminiszter a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg rendeli el. 2.) E behívás, illetve visszatartás alól felmentetnek a tartalékos hadapródok és hadapród-tiszthelyettesek, a papjelöltek és papnővendékek, a népiskolák tanítói és tanítójelöltjei, a m. kir. és a bosznia-hercegovinai csendőrségnél alkalmazásban állók, ama tartalékosok, kik családi tekintetből szabadságot kaptak, végre ama pottartalékosok, akik birtokosai valamely öröklött mezei gazdaságnak. 3.) Az egy évi önkéntesekből ki került ama tartalékosok, akik nem hadapródok vagy tiszthelyettesek, ily tényleges szolgálatra csak azon évben hívhatók be, amely tényleges szolgálati évükre közvetlenül következik. 4.) A kivételes behívásnál előbb a pottartalékosok hivatnak be a sorozási évfolyamok, s azután a tartalékosok legutóljára hivatnak be. 5.) A tényleges szolgálattételben eltöltött időnek a fegyvergyakorlatok idejében leendő beszámítása tekintetében a tartalékosok 28 napi szolgálata egy fegyvergyakorlatul számítatik. Aki 42 napig szolgál, a másoliki fegyvergyakorlatra csakis 14 napi tartamra hívható be. A 42 napnál tovább terjedő tényleges szolgálat két fegyvergyakorlatnak tudatik be. Három hónapi szolgálat pedig három fegyvergyakorlatnak. Egy évben való kétszeres behívás egy-egy fegyvergyakorlatnak felel meg. 6.) Ha a sorhadi szolgálattételre a tartalékba való áthelyezésük időpontján túl tartatnak vissza tényleges szolgálattételre, rájuk nézve e rendelkezések ama naptól kezdve lépnek életbe, a mely napon a tartalék első évfolyamába való áthelyezésre rendszerint igényök volt. 7.) A behívások a katonai igazolványi könyvbe bevezetendők. A honvédelmi miniszter felhívta az összes törvényhatóságokat, hogy e körrendeletet saját területükön azonnal tegyék közhírré.

— **Vadászok figyelmébe.** A vadászati törvény értelmében a bejelentések az adóévet megelőző június havában, az adóköteles, illetőleg kezes állandó lakására nézve illetékes járási

szolgabíróknál (városokban a polgármesternél) nyújtandók be; miután az adóév augusztus 1-én kezdődik és a következő év július hó 31-ik napján végződik.

— **Budapesti Hirlap.** A „Budapesti Hirlap”nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: magyarság! Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hirlap” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozó társak egész seregén kívül, a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik; minden rovatot külön vezető gondoz, a helyi tudósítók kivül, a kik a nap történetét írják. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendes levelezőn kívül saját külön tudósító értesít közvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hirlap” arról rögtön ne adjon hí és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hirlap” politikai cikkeit Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar, pártérdekeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közlétele felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községekben is bír a lap; a „Budapesti Hirlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hirszolgálatával. Európa összes metropolisaiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos droton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítók kivül minden fontosabb esemény felől a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hirlap” e célokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy-egy hirlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hirlap” Tárcarovata Teleki Sándor gróf, Toth Béla, Rákosi Viktor (Sipulusz) és több kiváló írók közreműködése mellett, a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovatokat kitűnő zsurnaliszták szerkesztik s a helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatok külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap” helyet foglalhat minden családnak asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A regény-csarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közöljük. Az előfizetés feltételei: Érzés évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt, 50 kr., egy óra 1 frt, 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hirlap” kiadó-hivatalának. IV. kerület, kalap-utca 16. szám.

Közgazdaság.

Tarnócy Gusztáv mezőgazdasági gépcsarnoka.

Korunk egyik jelszava: „Gyors haladás!” Illik e nagyjelentőségű jelszó mezőgazdaságunkra is, amely a legutóbbi félszáz év alatt jobban fejlődött, mint azelőtt félezred év folytán.

S ezt a mezőgazdasági gépek alkalmazásának köszönjük! Kiváltképp az utolsó két évtized találmányai csodálatokkeltők e téren.

Amde ha ez irányban összehasonlítást teszünk honunk és oly országok között, melyekben a mezőgazdaság kellő fejlettségű, azt kell, sajnos! megállapítanunk, hogy Magyarországon viszonylag még mindig vajmi kevés mezőgazdasági gépet használnak.

Ezen változtatni kell!

A mezőgazdasági gépek az emberiség javára több befolyással bírnak, mint bármi egyéb találmány. Ezeknek alkalmazása, sőt állíthatjuk, nagyrészt a mezőgazdasági gépek alkalmazása folytán lesz a mezőgazdaságnál alkalmazott bérésekből, napszámosokból, kertészekből s. a. t. a jelenlegi fogalmainknak megfelelő „szabad ember”.

Szabad ember! Mily magasztos e fogalom! Ember, aki a legnagyobb nyerszerőt igénylő munkát is nagyobb testimegerőltetés nélkül bírja elvégezni — esze, találékonysága s értelme által. Az ész kiterveli a gépet, a találékonyság megvalósítja, az elme pedig dolgoztatja; s így az ember méltóvá lesz földi rendeltetéséhez.

Vagy félszázad óta honunkban is örvéndesen szaporodnak a mezőgazdasági gépek; amde hosszú-hosszu időn át hiányzott nálunk az, ami, például, Nagybritániában, Németalföldön, a német birodalomban és Felső-Olaszország kerületeiben, ahol — Európát tekintvén — a mezőgazdaság legfejlettebb, rendkívül megkönnyítette a jó gépek olcsó áron történő beszerzését: oly gépcsarnok, melyben minden gépfajból a legjobb vásárolható. Ily gépcsarnokban, természetesen! az összes gazdasági-gépgyárosok készítményeiből találunk darabokat, még pedig mindegyik gyárosnak azon gépeit, amelyek kiváltképp jól készülnek nála.

Végre-valahára e nagy hiányon segített Tarnócy Gusztáv országgyűlési képviselő, pár év előtt fölállítván e, nagy hízagot pótló mintagépcsarnokot,

„Noblesse oblige!” Ezen sarkigazság kiváltképp illik a művelt Nyugot azon „gentleman géparus”-aira, akik a legnemesebb becsvágytól vezérelve nem arra törekcsenek, hogy üzletök évimérlege minél nagyobb hasznot tüntessen ki: hanem azt tartják szemük előtt, hogy gazdátársaiknak minél jobb és a vételárnak megfelelő mezőgazdasági gépeket szállíthassanak.

A váci körut végén, ahol hazánk egyik legrégebbi gyára, a néhány év előtt lebontott első pesti cukorgyár épült, egy sarok-ház-telken magas, csinos faalkotmány tűnik szemünkbe: Tarnócy Gusztáv mezőgazdasági gépcsarnokának kitűnő széljérgánya. Ezen széljérgányok nálunk, szerfölött sajnos! még vajmi ritkák; pedig hasznuk kézzelfogható.

Németalföldön utazva, kiváltképp magokra vonják figyelmünket a szélmalomok és a széljérgányok, melyeknek nagyrésze vízszivattyúzásra is használtatik. Ezen ország jelentékeny-nagy része, ugyanis, a tengerszin alatt fekvő, a hatalmas védtöltések bírnak ugyan eredménnyel dacolni a tengerszin óriási nyomásával; de a föl-szinre szivárgó talajviz elárasztana mezőket, szántóföldeket, kaszálókat, kerteket, ha nem gondoskodnának annak levezetéséről. De miként vezethető le oly víz, amely a tengerszin alatt fekvő területen gyűl össze? Csak szivattyúzás által. A földek hát, melyeket számos öntözési és hajózási-csatorna (ilyenek szükségesek Alföldünk számára!) metsz keresztülkassul, keskeny, sekély vízgyűjtőcsatornákkal bírnak: ezekből a széljérgányok segítségével oly levezetőcsatornába szivattyúzzák, illetőleg emelik az összegyűlemlett talajvizet, melyek a védtöltések koronáin huzódnak: innen a hajózási csatornába és folyókba ömlik a víz, melyek azután a tengerbe hűmpölygetik azt. Gőzgépek által végezve tul drága volna e munka: míg a széljérgányok arányos áron végzik el azt.

Arányos áron! Ez a legfontosabb kellék a mezőgazdaságnál használt gépeket tekintve. Arányos ár! ez azt jelenti, hogy a végzett munka költségei helyes arányban állanak: időhöz, tükebefektetéshez, a kezelő-személyzet fizetéséhez, tőkénk kamatozásához, gépkopási-törlesztéshez, az elért eredményhez stb.

Például, Tarnócy Gusztáv széljörgényeit csak ritka esetben használhatók kellő sikerrel Alföldünkön és a dunántúli megyében nagy cséplőgépek hajtására; mert a cséplésnél vajmi káros volna az esetleges gyöngye szellőtől, vagy pedig a szélesüdtől is függővé tenni a munka szakadatlan serény folytatását. Míg ellenben időhöz nem kötött munkák végzésére, minők, például, a vízlevezetősatornák kiszivattyúzása, szecsakavágás (mikor előre is dolgozhatunk), kukorica-morzsolás, szemdarálás, magrostálás stb. Tarnócy Gusztáv széljörgényei honunk minden vidékén kitűnő szolgáltatásokat tesznek mezőgazdáinknak.

Igen nagy előnye Tarnócy Gusztáv gépcarnokának, hogy nem gyártat mezőgazdasági gépeket, hanem bizományba veszi azokat a legkiválóbb gépgyárakból. Ez óriási előny: mert a gyáros szerfölött gyakran előszeretettel viseltetik egyik-másik oly gyártmány iránt is, amely több tekintetből kifogásolandó; míg a kereskedő nem elfogult egyik gyár készítményei iránt sem, ő azt tartja: „a jónál van jobb, vegyük hát a legjobbat“. S ez oka, hogy a gépek valódi belbecsét tekintve, (ez pedig elkerülhetetlenül szükséges) a lelkiismeretes kereskedő néha olcsóbban árulhatja azokat, mint a gyáros. Tarnócy Gusztáv gépcarnoka e, rá nézve vajmi előnyös helyzetben van.

Ezen, maga nemében páratlanul álló gépcarnok szerfölött nagy súlyt fektet a kísérletekre; mert azt tartja, (s ebben szintén igaza van!) hogy az elmélet ez irányban is sántít, ha a gyakorlat nem bizonyít az illető gép kiválósága mellett.

A Tarnócy-gépcarnok különlegességei közé tartoznak a „Doresby et Sons“-féle gözcséplők és a Krumpach-Schlick-féle állítható-hármas-ekék; ugyszintén, a Ganz-cég által gyártott „Little Grant“ (kis óriás). Az elülemlyített az egész föld legkitűnőbb gözcséplőgépe; a második, egyebek között, a vogyerádi (Nyitra-megye) nagy ekeversenyen — 1885. május 28-ikán — is mint legjobb az arany-oklevéllel lön kitüntetve; az utóbbi pedig már rendkívül olcsó áránál (most csak 55 firt egy darab) fogva is országsherte nagy keresletnek örvend.

Más jeles különlegességei e gépcarnoknak a „trieur“-ök legkiválóbb példányai. Mily szerfölött nagyfontossága a „trieur“ minden mezőgazdára nézve, azt fölösleges magyarázgatnunk; mert mindenki tudja: „egyedül jó mag ad jó vetést“.

Tarnócy Gusztáv gépcarnoka részletfizetésre is ad el bármilyen gépet; ez oly nagy előny a mezőgazdáknak nézve, amelyet mindenki kellőleg bír méltatni.

Ezekon kívül a Tarnócy-gépcarnok szerfölött gazdag készletben bírja raktáron mindazt, amire akár a nagybirtokosoknak, akár a közép-birtokú mezőgazdáknak, akár pedig földművelő polgártársainknak szükségök van.

Legutóbb a mult tél végén látogattam el Észak-Amerikába, melynek mezőgazdasági gépiara bizonyára szerfölött fejlett. Nagy örömmel állapítom meg, hogy a Tarnócy-gépcarnok még ott is számot tenne gazdag és változatos árukészlete folytán.

Szekrényessy Kálmán.

Vasutimenetrend.

H.-M.-Vásárhelyről—Szege felé: reggel 6 óra 22 p. reggel, 5 óra 28 p. este

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várad felé délelőtt 9 óra 24 percek, délután 6 óra 41 percek.

Szege felé—H.-M.-Vásárhelyre reggel 10 órakor d. e. személy vonat. 5 óra 03 p. d. u. vegyes vonat.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 órakor, délután 3 órakor omnibus-vonat reggel 6 órakor.

Kistelekről—Szege felé: személyvonat, déli 12 órakor, éjjel 12 órakor, omnibus vonat délután 6 órakor.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 36 perc reggel, 11 óra 2 percek d. e.

Budapestre érkezik 2 óra 15 perc d. u., 7 óra 45 perc este.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 47 perc reggel, 11 óra 11 perc d. e.

Szentesre érkezik 8 óra 16 p. ere d. e. 9 óra 47 perc d. u.

Gőzhajózási menetrend.

Mindszentről Szolnokra vasárnap és szerdán d. e. 8 óra előtt nem.

Szentesről Mindszentre kedden és szombaton 11 óra előtt nem.

Felelős szerkesztők:

KELLER LAJOS és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

Hirdetmény.

Egy jó házból való 12—14 éves fiu, ki legalább az elemi osztályokat jó sikerrel végezte, nyomdában tanoncul felvétetik.

Diamant Manó.

Eladás.

A Gajjas Károly (volt Dubszky József-féle ház szabad kézből eladó. Fölvilágosítást ad

Szobotka Gusztáv.

üggyvél.

1294 szám. tk. 1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósa mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Nagy Denes L. Ferenc mindszei lakos végrehajthatónak Bozó Viktor özv. Megyeri Károlyné végrehajtást szenved elleni 522 firt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben a szentesi kir. bíróság területén lévő Mindszent község határában fekvő, a mindszei 1411. tjkvben A+ 2782 rsz. és a mindszei 605 h. tjkvben A+ 441. rsz. a foglalt ingatlanból alperest illető részekre, az 1881. LX. t.-c. 156 §. alapján pedig az egész ingatlanokra az árverést 56 firt. illetve 302 ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi július hó 11-ik napján délelőtt 9 órakor Mindszent község közházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis 5 firt 60 krilletve 30 firt, 20 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX t.-c. 42.§-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a küldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, 1888. évi április hó 14-ik napján.

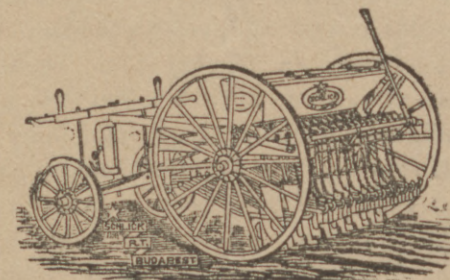
A szentesi kir. járásbírósa mint telek-könyvi hatóság.

Bartha
kir. aljárásbíró.

SCHLICK-féle VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

Központi iroda: VI. Váci-körut 57. — Gazdasági géposztály:
Küls-váci-ut' 1696—1699.

Schlick-féle szabadalmazott

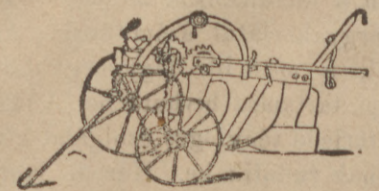
„TRIUMPH“

sorvetőgépek.

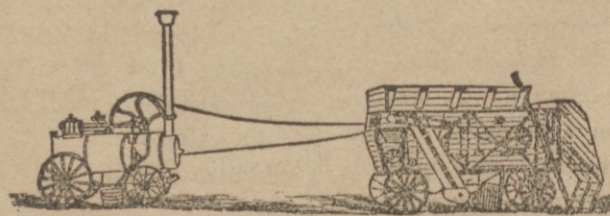
Legnagyobb kitüntetés

a vetőgépre:

arany díszokmány a hatvani nemzetközi ekeversenyen.

SCHLICK-féle szab. egyes-, rayol-, ketős- és hármas-ekék 2 első díj aranyérem és még három egyéb kitüntetés SCHLICK és VIDATSFÉLE ered. egyes-ekék kapáló, töltő- és pohárnyitó-ekék stb.

Gőzcséplők, járgánycséplők gabonarosták, őrlőmalmok, takarmánykészítő és pedig gazdasági gépek.

Előnyös fizetési feltételek.

Legolcsóbb árak. — Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve

Kerületi képviselő: Szentesen és Mindszentén: Schlesinger Ferenc úrnál.